

Arja Kotiranta räätälöi päivänavauskirjan nuorille

**Teksti ja kuvat:
ELISA AF HÄLLSTRÖM**

O nnistunut aamu antaa hyvät eväät päivää varten. Koulu- maailmassa päivä aloitetaan yhteisellä päivänavauksella yleensä keskustelun välityksellä. Päivän avaavat vuoroin niin opiskelijat kuin opettajatkin. Monissa kouluissa käy eri työyhteisöistä, kuten seurakunnista, vierailijoita puhumassa oppilaille.

Lahtelaiselta Arja Kotirannalta ilmestyy piakkoin tuoreita tekstejä päivänavauksiin. Hyvä päivä – Päivänavauksia yläasteille ja lukioille palvelee monia.

“Päivänavauksen tavoitteenahan on yhdistää koko koulun väki edes hetkeksi. Silloin kaikki ovat ikäänkuin yhtä. Se on kanava kertoa asioita – kasvatuksellisia ja muistakin. Sillä on psykologisesti tärkeä merkitys”, sanoo Arja Kotiranta.

Kotiranta on opettanut ilmaisutaitoa lahtelaisissa lukioissa kymmenkunta vuotta. Ammatissaan hän on huomannut, että kirjalla on selvä tilaus.

“Aina on joku pyytämässä, että tee mun puolesta päivänavaus”, Kotiranta naurahtaa.

“Halusin tehdä tämän kirjan sen takia, että toimivia päivänavauksia tarvitaan. Olen suunnitellut tätä kir-

jaa vuosia, koska teksteistä on pulaa”, hän jatkaa.

Hyvä päivä on suunnattu etupäässä oppilaille, sillä Kotiranta halusi, että teksti on lähellä nuoren sydäntä ja ajatusmaailmaa. Kirja tuo helpotusta opettajankin työhön.

“Ehkä opettajat eivät rannan työnsä ohella jaksakaan tehdä tekstiä, vaan mieluummin ottavat jonkun valmiin. Tarjolla vain on enemmän uskonnollisia tekstejä. Kirjassani on nuoria koskettavia aiheita elämän eri alueilta, joissakin ihan puhtaasti nuoren näkökulmasta. Silti ne koskettavat aikuisiakin”, Kotiranta tarkentaa.

Nuorista nuorille, ei saarnaten

Hyvä päivä puhuu muiden muassa ystävyystestä ja rakkaudesta, unohtamatta vaikeita asioita, esimerkiksi huumeongelmaa käsitellen.

Pääasiassa tekstit ovat Kotirannan käsi-alaa. Inspiraation lähteenä ovat olleet myös omat oppilaat, joita kuulemalla kirjaan on löytynyt tämän päivän nuoren kieli. Myös nuorten ajatukset kuuluvat.

“Olen pyrkinyt menemään siihen, kun olin Arja 15-18 v.”, Kotiranta kertoo työ-

Arja Kotiranta pulppuaa tuoreita tapoja tehdä päivänavauksia.

prosessista, muttei unohda mainita kirjan kasvatuksellista otetta.

“Koululaiset saadaan keskittymään päivänavaukseen puhumalla nuorten jutuista. Halusin, että kirjassa puhutaan nuorten kielellä. Annoin lä hinnä ilmaisutaidon opiskelijoille kirjoitustehtäviä, esimerkiksi aiheista ‘Mitä on itsenäisyys?, Mitä pelkään?, Mitä on vapaus?’. Ei aina haluta kuulla ‘saarnavia’ juttuja. Tämä kirja on

tehty nimenomaan oppilaille. Ei ryppyotsaisesti, mutta kasvatuksellisesti kuitenkin, koska tämä on lähinnä koulujen käyttöön”, Kotiranta painottaa.

Tavoitteena hyvä olo

Musiikilla on päivänavauksessa merkittävä rooli, silläkin saadaan nuoret kuuntelemaan. “Musiikkivalinnalla on tärkeä osa, jos sitä

käytetään”, Kotiranta tietää. Hyvä päivä tarjoaa useita musiikkivinkkejä jokaisen tekstin päätteeksi.

“Suurin osa on tietysti mun lempibiisejä, mutta myös nuorten ehdottamia on mukana. Kaikki ovat joko suomalaisia tai suomenkielisiä muutamaa poikkeusta lukuunottamatta.”

Yhtä kaikki – ei ole tarkoitus, että koulun väki istuisi joka aamu hartaasti pulpetissaan miettimässä vakavia.

Ilmaisukasvatukseen perehtyneenä ja harrastajateatterin ohjaajanakin kannuksiaan keränyt Kotiranta on liittynyt mukaan toiminnallisia päivänavauksia, joissa rentoudutaan tai lähdetään vaikkapa mielikuvitusmatkalle.

“Keskittyminen lähtee usein siitä, että tuntee olonsa vapautuneeksi ja rentoutuneeksi. Kirjalla on myös tämä tarkoitus.”

Tuoreita tekstejä luvassa

Hyvän päivän työprosessi oli melko lyhyt, Kotiranta kokosi kirjan muutamassa kuukaudessa. Osa teksteistä oli jo valmiina.

“Kirjoittaminen on kivaa, se on mun tärkein ja rakkain harrastus. Jos en saisi kirjoittaa tulisin hulluksi. Pidän lapsena ja nuorena paljon päivänavauksia ja olen pitänyt työssäkin niitä. Olen pitkin vuosia kysellyt, millaisia haluatte”, hän kertoo hymyssä suin.

Kirja tulee ulos kuukauden sisällä, mutta Kotirannan takki ei ole vielä tyhjä. Hän ei teillään ajatusta uudesta kirjasta, päinvastoin.

“Pää on täynnä tuoreita aiheita”, hän tokaisee iloisesti.